

- 10) पायाची ताकद ---- मुळे सुधारते.
अ) उडया मारणे
क) पुश अपस्
ब) स्कॉट ट्रस्ट
ड) चिन अपस्

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) वजन प्रशिक्षण सविस्तर वर्णन करा.
ब) क्रीडा प्रशिक्षणाची गरज आणि महत्व.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) शारीरिक क्षमता घटकांची यादी करून त्यापैकी एक घटक विकसित करण्याच्या प्रशिक्षण पध्दती स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा प्रशिक्षण म्हणजे काय? ते सांगून क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) प्रशिक्षण भार म्हणजे काय ते सांगून प्रशिक्षण भाराचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) चक्रीय प्रशिक्षण आणि मध्यांतर प्रशिक्षण स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार) 20
अ) लवचिकता
ब) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे
क) रणनिती खेळ प्रशिक्षण
ड) मूलभूत कामगिरी प्रशिक्षण
इ) तीव्रतेची तत्वे

- Q.3 Answer the following question. (Any one) 15**
- a) List the components of physical fitness explain in detail. Method to improve any one components.
- OR**
- b) Define the sports training explain the aim & objective of sports training.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Define training load and explain the types training load.
- OR**
- b) Explain the Circuit training & Interval training.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Flexibility
 - b) Principles of Sports Training
 - c) Tactical training
 - d) Basic performance training
 - e) Principles of Intensity

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) एक्सेलचे (M.S excel) गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा?
ब) पॉवर पॉइंट चे शारीरिक शिक्षणातील विविध उपयोग स्पष्ट करा?
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान म्हणजे काय ते सांगून शारीरिक शिक्षणात गरज व महत्त्व सांगा?
किंवा
ब) शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषणाचे महत्त्व सांगून दैनंदिन जीवनातील संगणकाचा उपयोग स्पष्ट करा?
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) 15
अ) इनपुट डिव्हायसेसची यादी देवून उपयोग स्पष्ट करा.
किंवा
ब) वर्ड प्रोग्राम बंद करण्याची कृती व e.mail करण्याची कृती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार) 20
अ) माऊसचे कार्य थोडक्यात स्पष्ट करा.
ब) माहिती तंत्रज्ञानाचे फायदे सांगा. (I.C.T.)
क) फोल्डर 'घालवणे' (delete) कृती लिहा
ड) वर्ड फाईल सेव्ह (जतन) करण्याची कृती लिहा.
इ) पॅरेग्राफ अलायनमेंट (Paragraph alignment)

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 24-01-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) Key board is one of the _____ tool of computer
 - a) Input device tool
 - b) Raw
 - c) Menu bar
 - d) Review
- 2) Central processing unit short form is _____.
 - a) Monitor
 - b) C.P.U.
 - c) Tool bar
 - d) none of these
- 3) In excel sheet is also called _____ sheet
 - a) Mouse
 - b) Column
 - c) Spread sheet
 - d) Laptop
- 4) Ctrl +v ' gives /press key _____ effect of text.
 - a) copy
 - b) remove text
 - c) a and b both
 - d) pest
- 5) _____ software includes new slide.
 - a) M.S. power point
 - b) excel sheet
 - c) Memory
 - d) soft ware
- 6) In spread sheet vertical lines are called _____.
 - a) column
 - b) cell
 - c) Review
 - d) Tool bar
- 7) _____ & _____ types of computer memory.
 - a) Ram & Rom
 - b) Input device
 - c) printer
 - d) none of these
- 8) Mouse is one of the _____ tool in computer.
 - a) Out put
 - b) M.S. Power point
 - c) M.S. word
 - d) In put
- 9) _____ is use of eraser.
 - a) remove the text
 - b) pest text
 - c) text save
 - d) copy pest
- 10) In _____ programme given cell address for calculation.
 - a) M.S. Power point
 - b) Excel
 - c) paint
 - d) M. S. Word

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain M.S. Excel programme characteristic feature.
- b) Explain M.S. Power point use in Physical Education.

- Q.3 Answer the following question (Any 1) 15**
- a) What is information communication Technology? State need and importance?
- OR**
- b) Explain the importance of information communication in Physical Education and use of computer in daily life?
- Q.4 Answer the following questions (Any 1) 15**
- a) Explain the list of input devices with example, use?
- OR**
- b) Write the process turn off M.S. word programme and process of e.mailing / e.mail.
- Q.5 Write short notes (Any 4) 20**
- a) Function of mouse - example in brief
- b) Advantage of information communication technology
- c) Write down procedure of delete folder.
- d) Save word file procedure
- e) Paragraph alignment

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 25-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ——— ही क्रीया किंवा प्रेरणेची शक्ती आहे.
अ) वृत्ती
ब) उत्तेजन (प्रेरणा)
क) वर्तणूक
ड) यापैकी नाही
- 2) सांस्कृतिक वाढ म्हणजे ——— होय.
अ) अधुनमधुन प्रक्रिया
ब) एक सतत प्रक्रिया
क) अजिबात प्रक्रिया नाही
ड) यापैकी नाही
- 3) उपलब्धी प्रेरणा ——— शी संबंधित आहे.
अ) व्यक्तिची गरज
ब) व्यक्तिची माहिती
क) व्यक्तिची योग्यता
ड) व्यक्तिचा अनुभव
- 4) प्रवेगनियम ——— म्हणून देखील ओळखला जातो.
अ) गतीचा नियम
ब) जडत्व नियम
क) क्रीया व प्रतिक्रीयेचा नियम
ड) यापैकी नाही
- 5) मानसिक विकासामध्ये ——— चा समावेश आहे.
अ) तर्क आणि विचार करणे
ब) बाह्य आणि अंतर्गत अवयव
क) भावनिक परिपक्वता
ड) नैतिक आणितात्पर्य
- 6) जे. बी. वॅटसनच्या मते, मानसशास्त्र म्हणजे ——— होय.
अ) वर्तणूक
ब) आत्मा
क) मन
ड) यापैकी नाही
- 7) जर परिस्थितीत 'अ' शिकणे परिस्थितीत 'ब' च्या शिक्षणास अनुकूलतेने प्रभावित करते, तर आमच्याकडे ——— असते
अ) धन संक्रमण
ब) ऋण संक्रमण
क) शून्य संक्रमण
ड) नैसर्गिक संक्रमण
- 8) तणावाची स्थिती ——— असते.
अ) सादरकर्त्यासाठी फायदेशीर
ब) सादर कर्त्याच्या क्षमतांसाठी हानीकारक
क) सामर्थ्य वाढीस मदत करणारी
ड) यापैकी काहीही नाही

- 9) सोसीटस व लॉगस या दोन लॅटिन शब्दापासून समाजशास्त्र हा शब्द तयार झालेला आहे. सोसीयस व लॉगस म्हणजे ----
अ) समाज आणि कायदे
ब) समाजशिलता व विज्ञान
क) समाज आणि विज्ञान
ड) यापैकी काहीही नाही
- 10) थॉर्नडाईकच्या मते, ---- हे अध्ययनाचे नियम आहेत.
अ) तयारीचा नियम
ब) सरावाचा नियम
क) परीणामाचा नियम
ड) वरिल सर्व

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा.
ब) शैक्षणिक व क्रिडा मानसशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) शारीरिक शिक्षण व क्रिडा मधून व्यक्तिमत्त्वाचा विकास कसा होतो ते स्पष्ट करा.
ब) शारीरिक शिक्षण व क्रिडा मधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) प्रयत्न प्रमाद पध्दती विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
ब) प्रेरणा व क्रिडा विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) समुह गतीमानता
ब) वाढ आणि विकास
क) अध्ययन वक्र
ड) संस्कृतीचे महत्व
इ) मानवी जीवन शैलीवर संस्कृतीचे परीणाम

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 25-01-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) _____ is the force of action or motivation.
 - a) Attitude
 - b) Stimulus
 - c) Behavior
 - d) None of these
- 2) Cultural Growth is _____.
 - a) an occasional process
 - b) a continuing process
 - c) not at all process
 - d) none of these
- 3) Achievement motivation is related to _____.
 - a) need of the person
 - b) knowledge of the person
 - c) aptitude of the person
 - d) experience of the person
- 4) The law of acceleration is also known as _____.
 - a) law of momentum
 - b) law of inertia
 - c) law of action and reaction
 - d) none of these
- 5) Mental development includes in _____.
 - a) reasoning and thinking
 - b) external and internal organs
 - c) emotional maturity
 - d) ethical and moral
- 6) According to J B Watson, Psychology is a science of _____.
 - a) Behavior
 - b) Soul
 - c) Mind
 - d) None of these
- 7) If learning in situation 'A' may favourably influence learning in situation 'B', then we have _____.
 - a) Positive Transfer
 - b) Negative Transfer
 - c) Zero Transfer
 - d) Natural Transfer
- 8) The stress condition is _____.
 - a) Advantageous to the performer
 - b) Detrimental to the performer
 - c) Helpful in the development of strength
 - d) None of these
- 9) Sociology has been derived from the latin word 'Societus' and 'Logos' means _____.
 - a) Society and laws
 - b) Sociability and science
 - c) Society and science
 - d) None of these
- 10) According to Thorndike, _____ is a law of learning.
 - a) Law of readiness
 - b) Law of exercise
 - c) Low of effect
 - d) All of these

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain Law of Learning.
- b) Explain importance of Educational and Physical Educational Psychology.

Q.3 Answer the following question (any one)**15**

- a) Explain how personality develop through physical education and sports in details.
- b) Explain National integration through physical education and sports details.

Q.4 Answer the following questions (any one)**15**

- a) Explain Trial and error method in details.
- b) Explain Motivation and Sports.

Q.5 Write short notes (any four)**20**

- a) Group dynamic
- b) Growth and development
- c) Learning curve
- d) Importance of culture
- e) Effects of culture on people life style

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
CURRICULUM DESIGN

Day & Date: Friday, 27-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative **10**

- 1) _____ is a planned experienced activity.
 - a) Programme
 - b) Curriculum design
 - c) Curriculum
 - d) Text book
- 2) Curriculum development is about the development of _____.
 - a) Economy
 - b) Syllabus
 - c) Text book
 - d) Society
- 3) In modern concept the whole life of the school becomes _____.
 - a) Text book
 - b) Design
 - c) Curriculum
 - d) Recreation
- 4) The primitive sketch or an outline is _____.
 - a) Curriculum design
 - b) Curriculum
 - c) Task
 - d) Activity
- 5) Amongst the following which is not an area of health education
 - a) Family life
 - b) Community health
 - c) Teaching
 - d) Emotional health
- 6) The dictionary meaning of curriculum design is _____.
 - a) Sketch
 - b) Text book
 - c) Task
 - d) Programme
- 7) The word _____ is derived from Latin language.
 - a) Text book
 - b) Syllabus
 - c) Curriculum
 - d) Sketch
- 8) _____ role is important in Curriculum Development.
 - a) Student
 - b) Parent
 - c) Society
 - d) Teacher
- 9) The old concept of curriculum is _____.
 - a) Student oriented
 - b) Parents oriented
 - c) Contend oriented
 - d) Society oriented
- 10) Curriculum is a body of varied _____.
 - a) Experience
 - b) Sketch
 - c) Task
 - d) Syllabus

Q.2 Answer the following question. **10**

- a) Explain meaning and concept of curriculum. **10**
- b) Explain Need and importance of curriculum.

- Q.3 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain Role of teacher in curriculum development.
 - b) Explain factors affecting in curriculum.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain Role of teacher in professional development.
 - b) Explain New and Old concept for curriculum development.
- Q.5 Write short note on (any four)** **20**
- a) Teacher practice
 - b) Laboratory
 - c) National policies for curriculum
 - d) Research finding in curriculum
 - e) Evaluation of curriculum

- 10) गुणपत्रके तयार करणे ही ---- जबाबदारी आहे.
अ) कसोटी दरम्यान
ब) शेवटच्या मिनिटाची तयारी
क) कसोटी नंतर
ड) पूर्व तयारी

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा.

- अ) मूल्यमापनाची तत्वे सांगा. 10
ब) कसोटी, मापन आणि मूल्यमापन थोडक्यात स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) लॉकहार्ट आणि मॅकफरसन बॅडमिंटन कसोटीचे सविस्तर वर्णन करा. 15
ब) शारीरिक शिक्षणातील मूल्यमापनाचे फायदे स्पष्ट करा.

प्र.4 खालीलपैकी प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) कसोटी निवडीचे निकष सविस्तर स्पष्ट करा. 15
ब) मॅकडोनाल्ड सॉकर कसोटीचे वर्णन करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) कसोटी नंतरची जबाबदारी 20
ब) वैधता
क) विश्वसनीयता
ड) पूर्व तयारी
इ) फॉर्म कसोटी

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 28-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) 50 yard dash test measures _____ ability.
 - a) Balance
 - b) Speed
 - c) Agility
 - d) Power
- 2) SAI volleyball skill test was introduced in the year _____.
 - a) 1983
 - b) 1912
 - c) 1972
 - d) 1992
- 3) 1min. bent knee sit-ups is an example of _____.
 - a) Assessment
 - b) Test
 - c) Measurement
 - d) Evaluation
- 4) _____ test measures C.V. endurance.
 - a) 50 yard dash
 - b) Shuttle run
 - c) Sit-ups
 - d) 12 min. Run/Walk
- 5) A test that gives consistent results is said to possess _____.
 - a) Reliability
 - b) Norms
 - c) Validity
 - d) Objectivity
- 6) Psychomotor test is classified in _____ class.
 - a) Four
 - b) Two
 - c) Three
 - d) Five
- 7) Economy is a _____ criteria of test.
 - a) Educational
 - b) Social
 - c) Administrative
 - d) Technical
- 8) Test is a _____.
 - a) Tool
 - b) Norm
 - c) Validity
 - d) Evaluation
- 9) AAHPER youth fitness test consists of _____ test items.
 - a) 8
 - b) 6
 - c) 1
 - d) 10
- 10) Preparation of scoresheets is a duty during _____.
 - a) Testing
 - b) Last minute preparation
 - c) Post test
 - d) Advance preparation

Q.2 Answer the following questions.

- a) Give the principles of evaluation. 10
- b) Explain in brief test, measurement and evaluation. 10

- Q.3 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Describe in detail Lockhart and McPherson badminton test.
 - b) Explain the benefits of evaluation in physical education.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain in detail the criteria of test selection.
 - b) Describe McDonald soccer test.
- Q.5 Write short notes. (Any four)** **20**
- a) Post test duties
 - b) Validity
 - c) Reliability
 - d) Advance preparation
 - e) Form test

- 9) तरफेच्या ---- प्रकारात एका बाजूला टेकून दुसऱ्या बाजूला बल आणि मध्ये भार असतो.
अ) पहिला
क) तिसरा
ब) चौथा
ड) दुसरा
- 10) तरफेचे ---- प्रकार पडतात.
अ) दोन
क) तीन
ब) एक
ड) चार

- प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. 20
अ) स्नायू आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) उखळीचा सांधा सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) शरीरक्रिया शास्त्र व जिवयांत्रिक शास्त्र यांचे शारीरिक विषय शिक्षक, खेळाडू व मार्गदर्शकास महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) सांध्यातून होणाऱ्या कोणत्याही पंधरा हालचाली लिहा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) शरीरधारणा व शरीरधारणेचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) प्रक्षेपणाचा नियम क्रीडेतील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) बल
ब) तरफ
क) न्युटनचे गती विषयक नियम
ड) घर्षण
इ) स्तिरत्व

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
KINESIOLOGY AND BIOMECHANICS

Day & Date: Monday, 30-01-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) Acceleration is the _____.
 - a) Rate of change of movement
 - b) Rate of change of velocity
 - c) Friction
 - d) None of these
- 2) Motion in a straight line from one point to another point is called _____.
 - a) Complex motion
 - b) General motion
 - c) Angular motion
 - d) Linear Motion
- 3) _____ has classified the posture into three types.
 - a) Newtons
 - b) Sheldon
 - c) Nash
 - d) None of these
- 4) Newton's first law of motion is _____.
 - a) Law of friction
 - b) Law of action and reaction
 - c) Law of force
 - d) Law of Inertia
- 5) Newton's second law of motion is called _____.
 - a) Law of interaction
 - b) Law of inertia
 - c) Law of acceleration
 - d) Law of gravity
- 6) A rigid rod that turns around a fixed support is called as _____.
 - a) force
 - b) projection
 - c) motion
 - d) lever
- 7) The derivation of the Kinesiology from _____ words.
 - a) Japan
 - b) America
 - c) India
 - d) Greek
- 8) During the take off in long jump which law of motion of Newtons is effectively used.
 - a) 2nd Law
 - b) 3rd Law
 - c) 1st Law
 - d) All of these
- 9) A lever of order the fulcrum is on one side. The force is applied on the other side and the load is in the middle.
 - a) first
 - b) fourth
 - c) third
 - d) second
- 10) There are _____ kinds of Lever.
 - a) Two
 - b) One
 - c) Three
 - d) Four

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain types of muscle contraction.
- b) Explain Ball and Socket joint in detail.

- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Explain Importance of Kinesiology and Biomechanics to Physical Education teacher, Athletes and Couch.
 - b) Write any fifteen fundamental movement of a joint.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Explain posture and its types in details.
 - b) Explain law of projection with sports examples.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Force
 - b) Lever
 - c) Newtons law of motion
 - d) Friction
 - e) Stability

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
RESEARCH AND STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) प्राथमिक व दुय्यम स्रोतांचा सामान्यपणे ---- या संशोधन पध्दतीत उपयोग होतो.
अ) सर्वेक्षण
ब) ऐतिहासिक
क) प्रायोगिक
ड) शालेय सर्वेक्षण
- 2) नमुना निवडीची ---- पध्दत असंभाव्य पध्दती पैकी नाही.
अ) सहहेतुक नमुना निवड
ब) निर्दिष्टांश नमुना निवड
क) प्रासंगिक नमुना निवड
ड) स्तरीय नमुना निवड
- 3) संशोधन साधनांचा उपयोग ---- करण्यासाठी केला जातो.
अ) तथ्यावर प्रक्रिया
ब) कोष्टके तयार करणे
क) माहितीचे वर्गीकरण
ड) तथ्य संकलन
- 4) न्यादर्श मुख्यता ---- प्रकारचे आहेत.
अ) 2
ब) 3
क) 4
ड) 5
- 5) स्तंभालेखाचे क्षेत्रफळ ---- च्या प्रमाणात असते.
अ) स्तंभ उंची
ब) वर्गांतर
क) वारंवारीता
ड) संचित वारंवारिता
- 6) केंद्रिय प्रवृत्तीचे ---- हे विश्वसनीय परिमाण आहे.
अ) मध्यगा
ब) मध्यमान
क) बहुलक
ड) यापैकी नाही
- 7) विचलन शीलतेचे संवेदनशील व अविश्वसनीय परिमाण ---- आहे.
अ) विस्तार
ब) मध्यगा
क) बहुलक
ड) यापैकी नाही
- 8) केवळ निरीक्षणाने ठरविता येणारे केंद्रिय प्रवृत्तीचे परिमाण ---- आहे.
अ) मध्यमान
ब) मध्यगा
क) बहुलक
ड) यापैकी नाही
- 9) गुणांकाच्या उतरत्या क्रमाने लिहिल्यानंतर गुणांकाच्या श्रेणीचे चार समान भाग करणारा बिंदू म्हणजे ---- होय.
अ) चतुर्थक विचलन
ब) शततमक
क) मध्यमान
ड) बहुलक

- 10) बहुलक खालील सुत्राने काढता येते.
 अ) बहुलक = 3 मध्यगा – 3 मध्यमान
 ब) बहुलक = 2 मध्यगा – 3 मध्यमान
 क) बहुलक = मध्यगा – मध्यमान
 ड) बहुलक = मध्यमान – मध्यगा

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) संख्याशास्त्राचे स्वरूप व महत्व लिहा. 10
 ब) शारीरिक शिक्षण व क्रिडा मध्ये संशोधनाची व्याप्ती लिहा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) शारीरिक शिक्षण आणि क्रिडामध्ये संशोधनाची गरज व महत्व लिहा.
 ब) केंद्रिय प्रवृत्तीचे परिमाणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) प्रायोगिक पध्दत सविस्तर स्पष्ट करा.
 ब) विचलन शिलतेची परिमाणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) स्तंभालेख
 ब) मुलाखत
 क) शततमक
 ड) प्रश्नावली
 इ) न्यादर्श

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
RESEARCH AND STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Primary and secondary sources are generally use in _____ research method.
 - a) Survey
 - b) Historical
 - c) Experimental
 - d) School survey
- 2) _____ method is not a probability method of sampling.
 - a) Purposive sampling
 - b) Quata sampling
 - c) Incidental sampling
 - d) Stratified sampling
- 3) The research tools are used for _____.
 - a) Processing the fact
 - b) Tabulation of data
 - c) Classification of information
 - d) Collecting the facts
- 4) Samples are mainly _____ types.
 - a) 2
 - b) 3
 - c) 4
 - d) 5
- 5) Area of Histogram is proportional to _____.
 - a) Height of pillar
 - b) Class Interval
 - c) Frequency
 - d) Cumulative frequency
- 6) _____ is reliable measure of central tendency.
 - a) Median
 - b) Mean
 - c) Mode
 - d) None of these
- 7) Sensitive and non reliable measure of variability is _____.
 - a) Range
 - b) Median
 - c) Mode
 - d) None of these
- 8) Measure of central tendency that can be decided only by observation is _____.
 - a) Mean
 - b) Median
 - c) Mode
 - d) None of these
- 9) When in a series score are written indecending order, point which divides data into four equal part is called _____.
 - a) Quartile deviation
 - b) Percentile
 - c) Mean
 - d) Mode
- 10) Mode is calculated by the following formula.
 - a) $\text{Mode} = 3 \text{ median} - 2 \text{ Mean}$
 - b) $\text{Mode} = 2 \text{ median} - 3 \text{ Mean}$
 - c) $\text{Mode} = \text{median} - \text{Mean}$
 - d) $\text{Mode} = \text{mean} - \text{Median}$

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain nature and importance of statistics. **10**
 - b) Explain scope of Research in Physical Education and Sports. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain Need and importance of Research in Physical Education and Sports.
 - b) Explain measure of central tendency in details.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain Experimental method in details.
 - b) Explain measures of Variability in details.
- Q.5 Write short note on (any four)** **20**
- a) Histogram
 - b) Interview
 - c) Percentile
 - d) Questionnaire
 - e) Sample

- 10) भारतातील पहिले एन. आय. एस केंद्र----
अ) बेंगलोर
क) पटियाला
ब) दिल्ली
ड) मुंबई

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) बास्केटबॉल मधील मुलभूत कौशल्याची यादी देवून कोणत्याही दोन कौशल्याचे पृथक्करण करा.
ब) हॅन्डबॉल मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नावे द्या.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 15
अ) मार्गदर्शनाची व्याख्या देवून मार्गदर्शकाची गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा.
ब) 400 मी. धावणमार्गाची सरळची बाजू 79 मी आहे तर धावण्याची त्रिज्या व आखण्याची त्रिज्या काढून धावणमार्ग क्र 4 व 5 चे वाढीव अंतर काढा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 15
अ) पंचकार्य म्हणजे काय ते लिहून पंचकार्याची तत्वे स्पष्ट करा.
ब) कोणत्याही तीन खेळाचा इतिहास व विकास लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धेसाठी पात्रतेचे नियम.
ब) उत्तेजक व पूरक हालचाली
क) वजन प्रशिक्षण
ड) रिले स्पर्धेतील दांडू अदलाबदल क्षेत्र
इ) क्रिकेट मधील पॉवर प्ले

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester -IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
THEORY OF SPORTS AND GAME AND THEIR OFFICIATING AND
COACHING**

Day & Date: Wednesday, 01-02-2023
Time: 9:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.
3) Near diagram must be drawn where necessary

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) _____ points are awarded for 'Iana' in kabaddi.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Three
 - d) Four
- 2) _____ skill is used in running high jump.
 - a) Parry O' Brien
 - b) Hang style
 - c) Fosbury flops
 - d) None of these
- 3) In hand ball _____ is the thickness of the line between the goal post
 - a) 7 c.m.
 - b) 8 c.m.
 - c) 4 c.m.
 - d) 3 c.m.
- 4) The distance for Marathon Race is _____ km.
 - a) 40
 - b) 43
 - c) 42.195
 - d) 45
- 5) In Athletics the width of lane is _____ m.
 - a) 1.22
 - b) 2.20
 - c) 2.00
 - d) 2.50
- 6) The duration of kabaddi match is _____ minute.
 - a) 40
 - b) 45
 - c) 50
 - d) 55
- 7) The word 'Liberero' is related _____ Games.
 - a) Basket ball
 - b) Foot ball
 - c) Hand ball
 - d) Volleyball
- 8) The length & width of volley ball court is _____ m.
 - a) 18×9
 - b) 40×20
 - c) 28×15
 - d) None of these.
- 9) Short service skill is related to the _____ game.
 - a) Table tennis
 - b) Badminton
 - c) Tennis
 - d) Ball Badminton
- 10) First NIS centre in India at _____.
 - a) Bangalore
 - b) Delhi
 - c) Patiala
 - d) Mumbai

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) List the fundamental skill of basketball and analyse any two skill.
- b) Draw a Hand ball court with measurements & Give the name of various area.

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Define coaching and explain the qualities of Coach.
 - b) In 400m. track the length of track is 79 M. find out R.D.R. & M.R. calculate the stagger distance for lane no 4 & 5.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Define officiating and explain the principles of official.
 - b) Write the history and development of any three game.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Eligibility rules for Inter collegiate sports.
 - b) Warming up and conditioning.
 - c) Weight training
 - d) Button exchange zone in relay.
 - e) Power play in cricket.

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History, Principles and foundation of Physical Education and Olympic
Movement

Day & Date: Monday, 20-03-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अध्ययनाचे नियम ——— यांनी मांडले.
 अ) अ‍ॅरीस्टॉटल
 ब) थॉर्नडाईक
 क) पॅव्लॉव्ह
 ड) जे. बी. वॉटसन
- 2) अध्ययन वक्रामध्ये ठप्प कालावधीत ——— दर्शविला जातो.
 अ) उतार चढाव
 ब) प्रारंभिक तेजी
 क) पठारावस्था
 ड) शारीरिक मर्यादा
- 3) प्राचिनग्रीसमध्ये ऑलिम्पिक खेळ ——— ग्रीकदेवाच्या सन्मानार्थ आयोजित करण्यात आले होते.
 अ) झीअस
 ब) युरेनस
 क) अपोलो
 ड) ज्युपिटर
- 4) न्युटनचा गतीचा पहिला नियम ——— म्हणून ओळखला जातो.
 अ) प्रवेगाचा नियम
 ब) जडत्वाचानियम
 क) प्रैतक्रीयेचानियम
 ड) यापैकी नाही
- 5) वाढ ही एक ——— प्रक्रिया नाही.
 अ) भाग
 ब) झटपट
 क) सतत
 ड) यापैकी नाही
- 6) पौगाडावस्थेतील काळ हा ——— आहे.
 अ) 11 ते 19 वर्षे
 ब) 21 ते 29 वर्षे
 क) 31 ते 39 वर्षे
 ड) 41 ते 49 वर्षे
- 7) ——— हा तिसरा नागरी पुरस्कार आहे.
 अ) अर्जुन
 ब) द्रोणाचार्य
 क) पद्मभुषण
 ड) पद्मविभुषण
- 8) ——— हे वैयक्तिक वर्तनाचा अभ्यास आहे.
 अ) मानसशास्त्र
 ब) समाजशास्त्र
 क) मानवशास्त्र
 ड) राज्यशास्त्र
- 9) आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समितीची स्थापना (आयओसी) ने 1894 मध्ये ——— येथे केली.
 अ) इराक
 ब) सौदी अरेबिया
 क) पॅरीस
 ड) कतार

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain the laws of learnings. **10**
 - b) Explain in detail aim and objectives of physical education. **10**
- Q.3 Answer the following question (any one)** **15**
- a) Explain the stages of growth and development. Write physical and mental development in adolescence stage.
 - b) Explain the importance of Physical Education in present era?
- Q.4 Answer the following questions (any one)** **15**
- a) Explain the history of Modern Olympic movement.
 - b) Give the list of Learning Type & explain detail about Learning Curve.
- Q.5 Write short notes (any four)** **20**
- a) Causes of individual differences.
 - b) Arjun Award
 - c) Rajiv GandhiKhelRatna Award
 - d) Leadership
 - e) Society and culture

- 10) लाळमध्ये कोणता पाचक रस असतो.
अ) लायपेज	ब) ट्रेप्सीन
क) टायलिन	ड) वरील सर्व

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा.

1) क्रीडा वैद्यकशास्त्राची गरज व महत्व स्पष्ट करा.	10
2) स्नायू आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.	10

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा.

1) दुखापतीची कारणे व उपाययोजना सविस्तर स्पष्ट करा.	15
2) मर्दनाचा अर्थ लिहून मर्दनाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	

प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

1) जठराची आकृती काढा भागांना नावे द्या व जठराचे कार्य लिहा.	15
2) हृदयाची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या व हृदयाची कार्य लिहा.	

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

1) दुय्यम श्वसन	20
2) रक्तदाब	
3) हायड्रोथेरपी	
4) अल्ट्रासाऊंड	
5) डोपिंग	

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022**Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation**

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) Diathermy may be sub divided in to _____ categories.
 - a) Three
 - b) Four
 - c) One
 - d) Two
- 2) Immediate treatment for sprain is _____.
 - a) Ultrasound
 - b) Hydrotherapy
 - c) Cryotherapy
 - d) Infrared
- 3) Hydrotherapy is given by using.
 - a) Water
 - b) Ice
 - c) Wage
 - d) None of these
- 4) Injuries of the elbow are more common in _____.
 - a) Tennis
 - b) Chess
 - c) Basket Ball
 - d) All of these
- 5) Sports injuries can be minimized by _____.
 - a) Steam bath
 - b) Massage
 - c) Sona bath
 - d) None of these
- 6) There are generally _____ types of massage.
 - a) Five
 - b) Six
 - c) Three
 - d) Ten
- 7) The term doping is derived from _____ language Dop.
 - a) American
 - b) African
 - c) Japan
 - d) India
- 8) Petrissage technique of massage involve _____.
 - a) Pounding of the skin
 - b) Pinching of the skin
 - c) Kneading of the skin
 - d) Stroking of the skin
- 9) Green stick fracture occurs due to _____.
 - a) Lock of strength
 - b) Forcetual muscular contraction
 - c) Non-ossification
 - d) Old age
- 10) What is the enzyme in salive
 - a) Lipase
 - b) Trypsin
 - c) Tyalin
 - d) All of these

Q.2 Answer the following questions

- a) Explain need and importance of sports medicine. **10**
- b) Explain Types of muscular contraction. **10**

- Q.3 Answer the following question (Any One) 15**
- a) Explain causes and prevention of injuries in details.
 - b) Write meaning of massage and explain classification of massage.
- Q.4 Answer the following Question (Any One) 15**
- a) Draw a diagram of stomach label the part and explain the function of stomach.
 - b) Draw a diagram of heart label the part and explain the function of heart.
- Q.5 Write short notes on (Any Four) 20**
- a) Second wind
 - b) Blood pressure
 - c) Hydrotherapy
 - d) Ultrasound
 - e) Doping

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Health Education and Environmental Studies

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options. 10

- 1) Out of the following _____ this disease is communicable.
 - a) Malaria
 - b) Cancer
 - c) Tuberculosis
 - d) Cholera
- 2) The components of Balanced diet is _____.
 - a) Protein
 - b) Carbohydrates
 - c) Vitamins
 - d) All above
- 3) AIDS awareness day is celebrated on _____.
 - a) 1st January
 - b) 1st December
 - c) 1st April
 - d) 1st June
- 4) Health problems in India is _____.
 - a) Alcohol
 - b) Chewing Tabacco
 - c) Obesity
 - d) All of these
- 5) The formula of obesity is _____.
 - a) $\frac{w}{H^2}$
 - b) $\frac{H^2}{w}$
 - c) $\frac{w(kg)}{H^2(m)}$
 - d) None of these
- 6) _____ are the source of sewage.
 - a) Factories
 - b) Hospitals
 - c) Houses
 - d) All of these
- 7) _____ is a one aspect of personal health.
 - a) Care of eyes
 - b) Clean cloths
 - c) Care of teeth
 - d) All of these
- 8) Personal health services include _____.
 - a) Pure water
 - b) Medical check up
 - c) Dental care
 - d) All of these
- 9) Which food has maximum value for proteins?
 - a) Fish
 - b) Soyabean
 - c) Egg
 - d) Meat
- 10) World Health Day is celebrated on _____ days.
 - a) 7th April
 - b) 7th March
 - c) 7th December
 - d) 7th June

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) What is the Health service? **10**
 - b) State the definition of Health and Health Education. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the physical factors of personal hygiene.
 - b) Define the Air pollution. Explain the effects of air pollution on human health.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Discuss about the problems of wastage and suggest the remedies to it.
 - b) Define water pollution? Explain the remedies for controlling water pollution.
- Q.5 Write Short Notes: (Any Four)** **20**
- a) Objectives of school health service
 - b) Concept of Environmental studies
 - c) Balanced diet
 - d) Components of food
 - e) Communicable diseases

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Marathi**

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 10
- 1) अध्यापनाचे — हे श्राव्य साधन आहे.

अ) फोटो	ब) रेडिओ
क) चित्र	ड) नकाशे
 - 2) भाषा हे सामाजिक संप्रेषणाचे म्हणजे — आहे.

अ) विचार आदान प्रदानाचे	ब) भावना आदान प्रदानाचे
क) अनुभव आदान प्रदानाचे	ड) वरील सर्व
 - 3) गद्य अध्यापनाचा उद्देश — हा आहे.

अ) भावनेस आवाहन करणे	ब) बुद्धीस आवाहन करणे
क) भावजागृती करणे	ड) आशय धुसर व अस्पष्ट असणे
 - 4) — हे उद्गामी पध्दतीचे सुत्र आहे.

अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे	ब) अज्ञाताकडून ज्ञाताकडे
क) अ व ब	ड) यापैकी नाही
 - 5) पुढीलपैकी — हे क्रमान्वीत अध्यापनाचे तत्व आहे.

अ) विद्यार्थ्यांची सक्रियता	ब) संगतीने प्रगती
क) ज्ञानाचा सुसंगतकण	ड) वरील सर्व
 - 6) नाटयातून शिक्षण देण्याचा प्रयत्न म्हणजे — होय.

अ) कथन	ब) कथाकथन
क) नाटयीकरण	ड) स्पष्टीकरण
 - 7) पाठ नियोजनावर — अवलंबून असते.

अ) घटकनियोजन	ब) वार्षिक नियोजन
क) घटकनियोजन व वार्षिक नियोजन	ड) यापैकी नाही
 - 8) अभ्यासक्रमाची मांडणी — अशी असावी.

अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे	ब) मुर्ताकडून अमुर्ताकडे
क) सोप्याकडून कठीणाकडे	ड) यापैकी नाही

- 9) पुढीलपैकी ---- हा अभ्यासक्रमाचा प्रकार आहे.
अ) शिक्षणकेंद्री
ब) ज्ञानकेंद्री
क) पायाभूतकेंद्री
ड) यापैकी नाही
- 10) कथनाचे स्वरूप ---- असते.
अ) रचनात्मक
ब) वर्णनात्मक
क) तुलनात्मक
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) मराठी भाषेचा इतर भाषेशी समवाय स्पष्ट करा. **10**
ब) भाषा शिक्षकाच्या गुणाची चर्चा उदाहरणासहित करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) मराठी भाषेच्या अध्यापनामध्ये पुढील साधनांचा वापर अध्यापनासाठी कसा कराल ते स्पष्ट करा. **15**
1) टेलिव्हिजन 2) टेपरेकॉर्डर 3) नकाशे
ब) वाचनाचे प्रकार सांगून दोन वाचन प्रकाराचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) मराठी अध्यापनाच्या विविध पध्दतीची यादी देवून व्याख्यान व कथन पध्दती सविस्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) मराठी अध्यापनाचे हेतू व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) गद्य अध्यापन **20**
ब) मराठी अध्यापक संघटना
क) अध्यापन सुत्र
ड) शुध्द लेखनाचे महत्व
इ) व्याकरण अध्यापन

- 10) ——— भाषा शिक्षण का सामान्य सिध्दांत है।
अ) ज्ञात से अज्ञात की ओर ब) स्वाभाविकता
क) आसान के कठिण की ओर ड) मुर्त से अमुर्त की ओर

प्र.2 निचे पुछे गए सवालों के जवाब लिखिए

- अ) हिंदी शिक्षा में कौन से दृक—श्राव्य साधनोंका ईस्तेमाल करेंगे सोदाहरण स्पष्ट किजिए **10**
ब) हिंदी भाषा का अन्य भाषाओं के साथ समन्वय स्पष्ट किजिए। **10**

प्र.3 निचे पुछे गए सवालों के जवाब लिखिए। (कौन सा भी एक)

- अ) हिंदी शिक्षक के गुण बताकर हिंदी शिक्षक संघटनाका योगदान स्पष्ट किजिए। **15**
ब) गद्य और पद्य का अध्ययन स्पष्ट किजिए।

प्र.4 निचे पुछे गए सवालों के जवाब लिखिए। (कौनसा भी एक)

- अ) वाचन के प्रकार बताकर मौन वाचन और सस्वर वाचन विस्तारसे स्पष्ट किजिए। **15**
ब) भाषा की प्रमुख विधीयोंपर प्रकाश डालते हुए मुल्यांकन प्रणाली विस्तार से लिखिए।

प्र.5 संक्षिप्त नोट लिखे (कौनसे भी चार)

- अ) हिंदी भाषा का स्थान **20**
ब) निदानात्मक परीक्षा
क) पाठनिरीक्षण का महत्व
ड) अध्ययन के तंत्र
इ) स्वरवाचन का महत्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
English

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) Tape recorder is an instrument of _____.
a) Supporting aids b) Audio aids
c) Audio-visual aids d) Visual aids
- 2) Bad _____ is a sign of imperfect education.
a) Charts b) Hand writing
c) Videos d) Picture
- 3) Dr. West's method is also known as _____.
a) The structural Approach b) Inductive Method
c) The Direct Method d) Text Book Method
- 4) Non-projective and projective are types of _____.
a) Visual aids b) Audio aids
c) Audio-visual aids d) Activity aids
- 5) It is a faith that _____ is static and not dynamic.
a) Language b) Prose
c) Poetry d) Grammar
- 6) _____ is to be caught and not to be taught.
a) English b) Poetry
c) Prose d) Grammar
- 7) _____ is the pre-teaching step of prose lesson.
a) Assignment b) Introduction
c) Preparation d) Writing
- 8) Prose is a form of _____.
a) Syllabus b) Poetry
c) Grammar d) Literature
- 9) _____ is called as a library language.
a) Hindi b) English
c) Urdu d) Marathi
- 10) The last step in teaching prose lesson is _____.
a) Home Work b) Preparation
c) Recapitulation d) Presentation

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) State the need and importance of remedial teaching.
 - b) State the criteria of good test of English.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What are the essential qualities of a good English teacher?
 - b) Explain the step of lesson plan in detail.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) What are types of instructional aids in teaching of English? State any two types with their use.
 - b) Explain grammar translation method of teaching of English in detail.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Dr. West's Method.
 - b) Importance of loud reading.
 - c) Inductive Method of teaching grammar.
 - d) Steps of teaching of poetry.
 - e) Steps of teaching of prose.

Seat No.	
-----------------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History**

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative.

10

- 1) Student visit historical exhibition it is related to _____ objectives.
 - a) Understanding
 - b) Application
 - c) Interest
 - d) Attitude
- 2) History has classified in _____ types.
 - a) Two
 - b) Three
 - c) Four
 - d) Five
- 3) History studies the aspects of _____.
 - a) Political
 - b) Economical
 - c) Social
 - d) Above all
- 4) A story method is useful for _____ standard.
 - a) IIIrd
 - b) IVth
 - c) Vth
 - d) VIIth
- 5) The structure of History subject is _____.
 - a) Two dimensional
 - b) Three dimensional
 - c) a & b
 - d) none of these
- 6) History means a story of _____ development.
 - a) Animal
 - b) Event
 - c) Human
 - d) Nation
- 7) History is _____ science.
 - a) Realistic
 - b) Normative
 - c) Pragmatic
 - d) Naturalist
- 8) Student recognizes Persons, event etc. in history it is _____ objective.
 - a) Knowledge
 - b) Understanding
 - c) Application
 - d) Skill
- 9) Lecture method is useful at _____ level.
 - a) School
 - b) College
 - c) a & b
 - d) none of these
- 10) Museum Includes _____.
 - a) Coins
 - b) Weapons
 - c) Pictures
 - d) above all

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain the concept of remedial teaching history.
- b) Explain the qualities of history Teacher.

10

10

- Q.3 Answer the following question (any one) 15**
- a) What is of Explain the place and Importance of History in school curriculum and human life.
 - b) What learning experiences? Which learning experience will you give while teaching history at secondary school level.
- Q.4 Answer the following questions (any one) 15**
- a) What history? Explain the detail correlation of history with other school subjects?
 - b) What is History Teachers organization? Explain its contribution to professional competencies.
- Q.5 Write short notes (any four) 20**
- a) Aim & objective of Teaching history
 - b) Narration method
 - c) History Text book
 - d) Types of audiovisual aids
 - e) History teacher

- 10) शाळेतील मुलांना अभ्यासासाठी तयार केलेले ---- हे महत्वाचे साधन आहे.
अ) पुस्तक
ब) आराखडे
क) नकाशे
ड) पाठ्यपुस्तक

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) भूगोल अध्यापनातील सूत्रे स्पष्ट करा.
ब) भूगोल विषयाचा इतिहास विषयाशी असणारा समवाय स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) भूगोल खोलीची गरज काय आहे? भूगोल खोलीचे महत्व स्पष्ट करा.
ब) भूगोल अध्यापनाच्या विविध पध्दती कोणत्या त्या सांगून कोणत्याही दोन पध्दती स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) भूगोल शिक्षकाची पात्रता व गुणवैशिष्ट्ये कोणती?
ब) माध्यमिक शालेय अभ्यासक्रमात भूगोल विषयाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) भूगोल मंडळ
ब) चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष
क) अध्यापन साहित्य
ड) परिक्षांचे प्रकार
इ) नकाशाचे प्रकार

**Seat
No.**

--

**B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Geography**Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.**Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10**

- 1) Student observes exactly the map is the specification of _____ objective.
 - a) Skill
 - b) Knowledge
 - c) understanding
 - d) Application
- 2) _____ type of teaching method is based on learning by doing principle.
 - a) Project
 - b) Lecture
 - c) Journey
 - d) Story
- 3) Geography is the science of place of the opinion of _____.
 - a) James
 - b) Herbart
 - c) Blach
 - d) Herodotus
- 4) The center in Geography study is _____.
 - a) Animal
 - b) Human being
 - c) a & b
 - d) None of these
- 5) The student tells the definition of V-Shape Valley this is the specification of objective.
 - a) Skill
 - b) Knowledge
 - c) Understanding
 - d) Application
- 6) The famous geographer _____ was the first to coin the word 'geography'.
 - a) Vasco-da-gama
 - b) Eratosthenes
 - c) Hipparchus
 - d) Ptolemy
- 7) Main types of geography grammar is _____.
 - a) Seven
 - b) Two
 - c) Four
 - d) Three
- 8) In every map _____ direction is should by arrow.
 - a) East
 - b) West
 - c) South
 - d) North
- 9) The birth of evaluation technique was in _____.
 - a) Japan
 - b) America
 - c) Srilanka
 - d) India
- 10) An Important tool made for school students to study is called
 - a) Book
 - b) Outlines
 - c) Maps
 - d) Textbook

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain the maxims of teaching Geography.
- b) Explain the correlation of Geography with History subject.

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is the need of Geography room? Explain the importance of Geography room.
 - b) What are the different method of teaching Geography? Explain two of them.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) What are the qualification & qualities of Geography teacher?
 - b) Explain the need and Importance of Geography in Secondary School Curriculum.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Geography Club
 - b) Criteria of good text book
 - c) Teaching aids
 - d) Types of Examination
 - e) Types of Map

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
- अ) अर्थशास्त्राच्या अर्थ, संकल्पना व व्याप्तीचे वर्णन करा.
ब) चांगल्या पाठ्यपुस्तकाच्या गुणवैशिष्ट्याचे वर्णन करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) अर्थशास्त्र अभ्यासक्रमामध्ये शैक्षणिक साहित्याची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) माध्यमिक शाळेत अर्थशास्त्राचे अध्यापन अधिक परिणामकारक होण्यासाठी तुम्ही कोणते अनुभव घ्याल चर्चा करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पध्दती लिहून त्यापैकी दोन चे स्पष्टीकरण द्या.
ब) अर्थशास्त्र शिक्षकाच्या अंगी कोणती गुणवैशिष्ट्ये व अर्हता आवश्यक आहे? सविस्तर लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
- अ) अध्ययन अनुभव
ब) अर्थशास्त्राचे पाठ टाचण
क) व्यावसायिक अर्थशास्त्र
ड) सांख्यिकी अर्थशास्त्र
इ) अर्थशास्त्र अध्यापनाची उद्दिष्टे

Seat No.	
-----------------	--

**B.P.Ed. (Semester -I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Economics**

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) According to economics _____ technique is very useful.
 - a) Observation
 - b) Explanation
 - c) Lecture
 - d) Demonstration
- 2) Film, T.V filmstrip these comes under _____ aids.
 - a) Audio
 - b) Video
 - c) Audio Video
 - d) None of these
- 3) _____ techniques of teaching are very old.
 - a) Questioning
 - b) Seminar
 - c) Observation
 - d) None of these
- 4) Asking question is the _____ of teaching.
 - a) Soul
 - b) Core
 - c) Aim
 - d) Objective
- 5) The method going from specific to general is _____.
 - a) Deductive
 - b) Inductive
 - c) Problem solving
 - d) project
- 6) Project method is based on _____ principle.
 - a) Dewey
 - b) Kilpatrick
 - c) Stevenson
 - d) None of these
- 7) _____ should be developed from students likes & needs.
 - a) Project
 - b) Concept
 - c) Equipment
 - d) None of these
- 8) The author of the book "The Economics of welfare" is _____.
 - a) Prof. C.E.M Joad
 - b) Prof Pigon
 - c) A. C. Bianing
 - d) None of these
- 9) _____ is the inventor of economics.
 - a) Adam smith
 - b) Marshall
 - c) Robbins
 - d) None of these
- 10) _____ method is psychological as well as scientific.
 - a) problem solving
 - b) Discussion
 - c) Project
 - d) Lecture

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Describe meaning, concept & scope of Economics.
- b) Describe the characteristics of good text book.

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the need and importance of teaching aids in Economics curriculum.
 - b) How teaching experiences will make the teaching of economics more effective in secondary school? Discuss
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) What are the different method of teaching economics and explain any two of them?
 - b) What are the qualities and qualification of economics teacher? write in detail.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Teaching experience
 - b) Lesson plan of economics
 - c) Business Economics
 - d) Statistical economics
 - e) The objective of teaching economics

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) कृषी अध्यापनाची उदिष्टे लिहा.
ब) फलोत्पादन आणि पिक मशागत स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) कृषी विषयाचा इतर शालेय विषयाशी सहसंबंध स्पष्ट करा.
ब) शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासात कृषी शिक्षक संघटनेचे योगदान काय ते सांगा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) वार्षिक नियोजनाचे महत्व आणि घटक स्पष्ट करा.
ब) कृषी अध्यापनात विविध तक्ते, प्रकल्पाची विविधता यांची विशेषता सांगा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) प्रात्यक्षिक पध्दतीचे महत्व
ब) कृषी प्रदर्शन
क) कृषीचा अर्थ आणि संकल्पना सांगा
ड) अध्ययन अनुभव महत्व
इ) कृषी अध्यापनाची सूत्रे

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the correlation of Agriculture subject with other school subjects.
 - b) State the contribution of Agriculture teacher association for professional development of teacher.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Explain the significance and aspects of year plan.
 - b) State the importance of different charts, variety of project in Agriculture teaching.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Importance of demonstration method.
 - b) Agriculture exhibition
 - c) State the meaning and concept of Agriculture.
 - d) Importance of learning experiences.
 - e) Maxims of teaching Agriculture

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Science

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10

- 1) अवगामी पध्दतीत — सुत्राचा उपयोग होतो.
अ) विशिष्टाकडून सामान्याकडे ब) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
क) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे ड) सोप्याकडून अवघडाकडे
- 2) विद्यार्थी दैनंदिन जीवनात शिकलेल्या ज्ञानाचा वापर करतात — चे उदा. आहे.
अ) अभिरुची ब) आकलन
क) उपयोजन ड) यापैकी नाही
- 3) — हे एक शास्त्र अध्यापन उद्दिष्ट पैकी एक आहे.
अ) ज्ञान ब) संग्रहालय
क) तक्ता ड) प्रकल्प
- 4) — हे प्रक्षेपित शैक्षणिक साधन आहे.
अ) स्लाइड ब) फिल्मस्ट्रीप
क) अ व ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 5) — शास्त्र अध्यापनाची साधने आहेत.
अ) प्रतिकृती ब) ओव्हर हेड प्रोजेक्टर (O.H.P)
क) पारदर्शिका ड) वरील सर्व
- 6) प्रकल्प पध्दतीचा जनक — आहे.
अ) रूसो ब) किलपॅट्री
क) रॉजर्स ड) आर्मस्ट्रॉंग
- 7) आदर्श प्रयोग शाळेसाठी — आवश्यक बाबी आहेत.
अ) बॅलन्स रूम ब) अंधारी खोली
क) विद्यार्थी टेबल ड) वरील सर्व
- 8) पूर्व नियोजन न करता शिक्षक शास्त्रातील एखादया भागाशी दुसऱ्या विषयाचा समावेश साधतात हा समवायाचा — प्रकार आहे.
अ) पध्दतशीर ब) प्रासंगिक
क) केंद्रीय ड) यापैकी पैकी
- 9) प्रस्तावना ही एक — पाठ टाचण पायरी आहे.
अ) वार्षिक नियोजन ब) पाठ नियोजन
क) प्रकल्प पध्दती ड) दिग्दर्शन पध्दती

- 10) —— हा अभ्यासानुवर्ती कार्यक्रम आहे.
अ) प्रकल्प पध्दती
ब) शैक्षणिक सहल
क) विज्ञान मंडळ
ड) वरील सर्व

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 20
अ) अभ्यासानुवर्ती कार्यक्रम म्हणजे काय सांगून विज्ञान मंडळाचे कार्य व महत्व सांगा?
ब) विज्ञान अध्यापनाच्या विविध पध्दती लिहून त्यातील प्रकल्प पध्दती पायऱ्या व फायदे सांगा?
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) घटक नियोजन म्हणजे काय घटक नियोजनातील पायऱ्या व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
किंवा
ब) अभ्यासानुवर्ती कार्यक्रम म्हणजे काय सांगून शास्त्र प्रदर्शनाचे फायदे सांगा?
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
अ) माध्यमिक शालेय स्तरावर विज्ञान अध्यापनाची ध्येय व उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा?
ब) प्रायोगिक पध्दती सांगून तिचे फायदे तोटे सांगा?
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणत्याही चार) 20
अ) शालेय बाग/वनस्पती बाग थोडक्यात स्पष्ट करा.
ब) पाणघर फायदे
क) विज्ञान जत्रा
ड) घटक चाचणी फायदे (Unit test)
इ) दूक श्राव्य साधने गरज व महत्व

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Science

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options. 10

- 1) _____ maxim is used in deductive method.
 - a) Particular to general
 - b) General to particular
 - c) Concrete to abstract
 - d) Easy to difficult
- 2) Student utilize his learnt knowledge is daily transaction this example of _____.
 - a) Interest
 - b) Understanding
 - c) Application
 - d) None of these
- 3) _____ is one of the science teaching Object.
 - a) Knowledge
 - b) Museum
 - c) Chart
 - d) Project
- 4) _____ is a projectile teaching aid effect of text
 - a) Slide
 - b) film strip
 - c) A & b both
 - d) none of these
- 5) _____ Tools of teaching science.
 - a) Model
 - b) Overhead projector (O.H.P)
 - c) Transparency
 - d) All of these
- 6) _____ is the father of project method.
 - a) Russo
 - b) Kill patric
 - c) Rojers
 - d) Arm strong
- 7) An ideal laboratory include _____ necessary thing.
 - a) balance room
 - b) dark room
 - c) student table
 - d) all of these
- 8) Without planning a science teacher correlate one subject to another is the type of _____.
 - a) systematic
 - b) Incidental
 - c) central
 - d) none of these
- 9) Introduction is the step of _____ lesson plane.
 - a) year plane
 - b) Lesson plane
 - c) project method
 - d) Demonstration method
- 10) _____ is co-curricular activity programme.
 - a) Project method
 - b) Educational tour
 - c) Science club
 - d) all of these

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) What is cocurricular activity & explain science club importance and function?
 - b) Write methods of teaching science and describe project method steps and advantage?
- Q.3 Answer the following question. (Any One) 15**
- a) What is unit planning and explain steps and characteristics in detail?
- OR**
- b) What is curricular activities and explain advantage of science exhibition?
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Explain Aims and objectives of teaching science at secondary school level?
- OR**
- b) Explain experimental method state its advantage and disadvantage?
- Q.5 Write short notes (Any Four) 20**
- a) School garden (Botanical) - in brief
 - b) Advantage of aquarium
 - c) Science fair
 - d) Unit test advantage
 - e) Teaching aid need and importance.

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Mathematics**

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) Teaching and learning is a _____ process.
 - a) Two way
 - b) One way
 - c) Only student
 - d) Only teacher
- 2) In inductive method _____ use teaching Maximus.
 - a) Diagnostic test
 - b) Create interest in mathematics
 - c) Particular to general
 - d) Concrete to abstract
- 3) Using teaching aid _____ clear much more
 - a) Writing
 - b) Concept
 - c) Method
 - d) Imagination power
- 4) _____ objective student thinks more and more
 - a) Analysis
 - b) Knowledge
 - c) Angles
 - d) formula
- 5) _____ is curricular activity.
 - a) Mathematic club
 - b) Seminar
 - c) Exhibition
 - d) All of these
- 6) _____ is one of the step of unit planning.
 - a) Content Analysis
 - b) Teacher activity
 - c) Known - unknown
 - d) fundamental character
- 7) Student learn characteristics of figure _____ related to objective.
 - a) Mathematical attitude
 - b) Learning experience
 - c) Understanding
 - d) Geometrical tools
- 8) _____ method teacher made problem planning.
 - a) Discussion method
 - b) Analytic method
 - c) Heuristic method
 - d) Inductive method
- 9) If circle radius have 6, circle diameter is _____.
 - a) 10
 - b) 8
 - c) 12
 - d) None of these
- 10) _____ is objective of teaching mathematics.
 - a) Skill
 - b) Roll up board
 - c) Graph paper
 - d) Chart

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain the qualities of good text book at mathematics?
- b) Explain qualities of math's teacher and, education, maintain professional growth?

- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) What is Heuristics method? Explain remedial teaching method.
OR
- b) Explain Maximus of teaching mathematics.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What is correlation explain correlation with drawing and economic science?
OR
- b) Explain objectives of mathematics explain importance and necessity?
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **20**
- a) Analysis and synthesis method
b) Discussion method
c) Evaluation technique
d) Unit plan advantage
e) Teaching aids in mathematics.

- प्र.2 खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा.**
- 1) खेळामध्ये योगाची गरज आणि महत्व सांगा. **10**
 - 2) योगिक जीवनात आहाराचे महत्व विषद करा. **10**
- प्र.3 खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **15****
- 1) योगाचे विविध संप्रदाय (पंथ) कोणते ते सांगून अष्टांगयोग स्पष्ट करा.
 - 2) आसनाचा हेतू आणि तत्वे सांगून त्याचे शरीर वैज्ञानिक परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **15****
- 1) योग प्रकाराची यादी देवून, कर्मयोग आणि जपयोग स्पष्ट करा.
 - 2) प्राणायामाची यादी देवून त्यापैकी तिन्हीचे स्पष्टीकरण करा.
- प्र.5 टीपा लिहा (कोणताही चार) **20****
- 1) योगाची ध्येय व उद्दिष्टे
 - 2) समाधी अवस्था स्पष्ट करा
 - 3) महिलासाठी योगा
 - 4) त्राटक
 - 5) उडयाणबंध

- Q.3 Answer the following question (Any One) 15**
- a) Which are the different school of yoga & Explain Ashtang Yoga.
 - b) State the purpose and principle of Asana and Explain the physiological effect of it.
- Q.4 Answer the following Question (Any One) 15**
- a) Give the list types of yoga explain Karmayog & Japyog.
 - b) Give the list types of Pranayam & Explain any three of them.
- Q.5 Write short notes on (Any Four) 20**
- a) Aim & objectives of yoga
 - b) Explain Samadhi
 - c) Yoga for Woman's
 - d) Tratak
 - e) Uddyanbandh

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) कोणतेही नवीन कौशल्य शिकवताना ——— ही पद्धत वापरतात.
 अ) विशिष्टाकडून सोप्याकडे ब) सोप्याकडून अवघडाकडे
 क) अवघडाकडून सोप्याकडे ड) वरीलपैकी नाही
- 2) खेळाच्या सरावावेळी ——— चा वापर करतात.
 अ) मायनर गेम्स ब) लिडअप्स गेम्स
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 3) प्रभावी शिकवण्यासाठी ——— चा वापर करतात.
 अ) प्रात्यक्षिक ब) नृत्य
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 4) विद्यार्थ्यांना माहिती असलेल्या पूर्वीच्या ज्ञानाला पुर्नजीवित करण्यासाठी ——— पद्धतीचा वापर करतात.
 अ) प्रात्यक्षिक ब) चर्चा
 क) व्याख्यान ड) नूतनीकरण
- 5) शारीरिक शिक्षणाच्या सराव पाठासाठी ——— वेळ दिली जाते.
 अ) 30 मिनीट ब) 20 मिनीट
 क) 10 मिनीट ड) 05 मिनीट
- 6) अध्यापन परिणामकारक होण्यासाठी ——— ची गरज असते.
 अ) वेळ ब) मनोरंजन
 क) नियोजन ड) अध्यापन पद्धती
- 7) विद्यार्थ्यांचे लक्ष वेधून घेण्यासाठी अध्यापनात ——— आवश्यक असते.
 अ) चित्रे ब) शैक्षणिक साधने
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 8) टेपरेकॉर्डर हे ——— साधन आहे.
 अ) दृक ब) दृकश्राव्य
 क) श्राव्य ड) यापैकी नाही
- 9) शारीरिक शिक्षण उपक्रमासाठी ——— हे अत्यंत गरजेचे आहे.
 अ) चित्रे ब) नियतकालिके
 क) वार्ताफलक ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) _____ method is used for the teaching of any new skill
 - a) Special to Simple
 - b) Simple to complex
 - c) Complex to Simple
 - d) None of these
- 2) At the time of game practice _____ is used
 - a) Myanar game
 - b) Lid up game
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 3) _____ is the step of effective teaching.
 - a) Correction by teacher
 - b) Dance
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 4) For the recover of students old knowledge use _____ method.
 - a) Demonstration
 - b) Discussion
 - c) Lecture
 - d) Renewal
- 5) _____ time is given for the physical education practice lesson.
 - a) 30 m
 - b) 20 m
 - c) 10 m
 - d) 05 m
- 6) For effective teaching _____ is essential
 - a) Time
 - b) Entertainment
 - c) Management
 - d) Teaching methods
- 7) While teaching to get attention of students _____ are necessary.
 - a) Picture
 - b) Teaching aid
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 8) Taperecorder is _____ aid.
 - a) Visual
 - b) Audio-Visual
 - c) Audio
 - d) None of these
- 9) _____ are essential for physical Education Programme
 - a) Picture
 - b) Magazine
 - c) Bulletin board
 - d) None of these
- 10) To develop teaching skill and effectiveness are the objectives of
 - a) Teaching
 - b) Teaching aid
 - c) Microteaching
 - d) None of these

Q.2 Answer the following questions

- a) Explain formal and Non – formal Education. **10**
- b) Explain importance of method of teaching. **10**

- Q.3 Answer the following question (Any One) 15**
- a) Explain how Leadership develop show physical education and sports in detail.
 - b) Explain difference between teaching methods and teaching Aids.
- Q.4 Answer the following Question (Any One) 15**
- a) Explain specific lesson plan in details with example.
 - b) Explain different types of class formation in details.
- Q.5 Write short notes on (Any Four) 20**
- a) Media and Sports
 - b) Guest Speaker
 - c) Command
 - d) Lecture Method
 - e) Demonstration method

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester -II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Organization, Administration and Sports Management

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) क्रीडा साहित्य खरेदी करताना ----- ची आवश्यकता आहे.
 अ) धाडस
 ब) क्रीडांगण
 क) कोटेशन
 ड) वरील सर्व
- 2) जलतरण तलावातील पाणी शुद्धीकरण करिता ----- चा वापर करतात.
 अ) कॅल्शियम
 ब) क्लोरिन
 क) डीडीटी
 ड) वरील सर्व
- 3) साखळी पद्धती स्पर्धेचे सूत्र ----- आहे.
 अ) $= \frac{N(N-1)}{3}$
 ब) $= \frac{N(N+1)}{2}$
 क) $= \frac{N(N-1)}{2}$
 ड) यापैकी नाही
- 4) क्रीडा स्पर्धेचा ----- हा एक प्रकार आहे.
 अ) साखळी पद्धती
 ब) आव्हान पद्धती
 क) बाद पद्धती
 ड) वरील सर्व
- 5) शालेय विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य तपासणी नोंदी ----- यांचे द्वारे नोंदविल्या जातात.
 अ) मुख्याध्यापक
 ब) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
 क) वैद्याकिय अधिकारी
 ड) सेवक
- 6) 'महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ क्रीडा महोत्सव' स्पर्धेचे सचिव ----- असतात.
 अ) मुख्याध्यापक
 ब) प्राचार्य
 क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
 ड) यापैकी नाही
- 7) शालेय क्रीडा व्यवस्थापनात ----- ची नोंद आवश्यक आहे.
 अ) वैद्यकीय तपासणी नोंद
 ब) शारीरिक कार्यक्षमता नोंद
 क) क्रीडा साहित्य नोंद
 ड) वरील सर्व
- 8) शालेय विद्यार्थ्यांची शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी ----- यांचेद्वारे नोंदविल्या जातात.
 अ) जिल्हा क्रीडा अधिकारी
 ब) मुख्याध्यापक
 क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
 ड) यापैकी नाही
- 9) बाद फेरी स्पर्धेमध्ये चार संघानी सहभाग नोंदविला एकुण बॉईज ----- देतात.
 अ) एक
 ब) दोन
 क) चार
 ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester -II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Organization, Administration and Sports Management**

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) _____ is essential to purchase sports material.
 - a) Courage
 - b) Play fields
 - c) Quotation
 - d) all above
- 2) The purification of water in swimming pool is through _____.
 - a) Calcium
 - b) Chlorine
 - c) DDT
 - d) All above
- 3) Formula of league tournament is _____.
 - a) $\frac{N(N-1)}{3}$
 - b) $\frac{N(N+1)}{2}$
 - c) $\frac{N(N-1)}{2}$
 - d) None of these
- 4) _____ is the type of sports tournament.
 - a) League method
 - b) Challenge system
 - c) Knock-out system
 - d) Above all
- 5) The medical examination records of school students is done through _____.
 - a) Head Master
 - b) Physical Education Teacher
 - c) Medial Officer
 - d) Peon
- 6) The secretary of 'Maharashtra State Interuniversity Kridamahotasav' is _____.
 - a) Head Master
 - b) Principal
 - c) Physical Education Teacher
 - d) None of these
- 7) _____ is essential records in school sports management.
 - a) Medical Examination Record
 - b) Physical Efficiency Record
 - c) Sports Equipment Record
 - d) Above all
- 8) The Physical Efficiency Records of school students are recorded through _____.
 - a) District Sports Officer
 - b) Head Master
 - c) Physical Education Teacher
 - d) None of these
- 9) If four teams are participating in knock-out tournament then total byes are _____.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Four
 - d) None of these

- 10) _____ is National Sports Day.
- a) 29 September
 - b) 20 August
 - c) 29 August
 - d) 29 July

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) Explain the importance of organization in Physical education.
 - b) Explain the physical efficiency record at school level.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the sports materials purchase, care and importance.
 - b) Prepare a fixture for knock-out system tournaments when thirteen teams participate in intercollegiate softball tournament.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Write in detail how will you do intramural competition planning.
 - b) Prepare the budget of school sports department.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Medical Examination Register
 - b) Sports management system in college level.
 - c) League tournament
 - d) Facilities of Indoor Sports
 - e) Factors affecting timetable

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management

Day & Date: Friday, 24-03-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) टी. एच. आर. म्हणजे ----.
 अ) टोटल हार्ट रेट
 ब) टेक्नीकल हार्ट रेट
 क) टारगेट हार्ट रेट
 ड) टॉलरेबल हार्ट रेट
- 2) बी. एम. आय = ---- ?
 अ) $\frac{\text{वजन (किलो)}}{[\text{उंची (सेमी)}]^2}$
 ब) $\frac{[\text{उंची (मी)}]^2}{\text{वजन (किलो)}}$
 क) $\frac{\text{वजन (किलो)}}{[\text{उंची (मी)}]^2}$
 ड) $\frac{\text{वजन (ग्रॅम)}}{[\text{उंची (मी)}]^2}$
- 3) आरामदायी जीवनशैली ---- चे कारण आहे.
 अ) ताप
 ब) स्थूलता
 क) सर्दी
 ड) आंधळेपणा
- 4) शरीरातील चरबीचे प्रमाण प्रमाणापेक्षा जास्त असणे म्हणजे ---- होय.
 अ) बी. एम. आय.
 ब) टी. एच. आर.
 क) स्थूलता
 ड) व्यायाम
- 5) ---- हे सुदृढ व्यक्तीचे लक्षण आहे.
 अ) लवचिकता
 ब) चरबी
 क) वेग
 ड) चपळता
- 6) ---- ही निरंतर चालणारी प्रक्रिया आहे.
 अ) लवचिकता
 ब) निरामयता
 क) तंदूरुस्ती
 ड) चालणे
- 7) वेग ही ---- क्षमता आहे.
 अ) वातपेक्षी
 ब) प्रशिक्षण
 क) वातनिरपेक्षी
 ड) निरामय
- 8) बॉडी कॅट अॅनलायझर हे ---- मापनाचे साधन आहे.
 अ) शरीर संघटन
 ब) वेग
 क) दिशाभिमुखता
 ड) शक्ती

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management

Day & Date: Friday, 24-03-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) T.H.R. means _____.
 - a) Total Heart Rate
 - b) Technical Heart Rate
 - c) Target Heart Rate
 - d) Tolerable Heart Rate
- 2) BMI = _____?
 - a) $\frac{\text{Weight (kg)}}{[\text{Height(cm)}]^2}$
 - b) $\frac{[\text{Height(m)}]^2}{\text{Weight (kg)}}$
 - c) $\frac{\text{Weight (kg)}}{[\text{Height(m)}]^2}$
 - d) $\frac{\text{Weight (gm)}}{[\text{Height(m)}]^2}$
- 3) Sedentary lifestyle is cause of _____.
 - a) Fever
 - b) Obesity
 - c) Cough
 - d) Blindness
- 4) _____ is defined as a condition of excess body fat.
 - a) BMI
 - b) THR
 - c) Obesity
 - d) Exercise
- 5) _____ is the indicator of a fit person.
 - a) Flexibility
 - b) Body fat
 - c) Speed
 - d) Agility
- 6) _____ is an ongoing process.
 - a) Flexibility
 - b) Wellness
 - c) Fitness
 - d) Walking
- 7) Speed is an _____ ability.
 - a) Aerobic
 - b) Training
 - c) Anaerobic
 - d) Wellness
- 8) Body fat analyzer is a fool to measure _____.
 - a) Body Composition
 - b) Speed
 - c) Agility
 - d) Power
- 9) Ability of the muscles to generate force is _____.
 - a) Flexibility
 - b) Strength
 - c) Speed
 - d) Agility
- 10) _____ is the range of movement possible at a joint.
 - a) Strength
 - b) power
 - c) Flexibility
 - d) Speed

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) Give the health benefits of physical activity.
 - b) Explain aerobic and anaerobic exercise with suitable examples.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain causes of obesity in detail
 - b) Explain the concept of designing different fitness training program for different age group.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Explain the factors of H.R.P.F in detail.
 - b) Explain the factors of S.R.P.F in detail.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Myth of spot reduction
 - b) Myths about weight loss
 - c) Dimensions of wellness
 - d) Hazards of obesity
 - e) Heart Rate Zones